

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE COM (CBCS) 601 (GR-III)

2025

(May)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-601 (Gr-III)

(**Service Marketing**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. (a) খালি ঠাই পূরণ করা : 1×4=4

Fill in the blanks :

(i) _____ ব পৰা সেৱা পৃথকীকৰণ কৰিব নোৱাৰে।

Service cannot be separated from

_____.

(ii) গ্ৰাহকক প্ৰভাৱান্বিত কৰা কাৰ্য _____ পৰিবেশ।

Influencing the customer is _____
environment.

- (iii) বিজ্ঞাপন হ'ল এটা _____ যোগাযোগ প্রক্রিয়া।
Advertising is a process of _____
communication.
- (iv) খণ্ডিত _____ পৰিমাপযোগ্য হয়।
_____ segments are measurable.

(b) সঁচা নে মিছা লিখা : 1×4=4
Write True or False :

- (i) দিচপচিবল আয় বৃদ্ধিয়ে সেৱা বজাৰকৰণৰ এটা উন্নতিৰ কাৰণ হয়।
Increase in the disposable income is a reason for growth of service industry.
- (ii) পৃথকীকৰণ হ'ল সেৱাৰ এটা সুকীয়া বৈশিষ্ট্য।
Heterogeneity is a specific character of services.
- (iii) গ্ৰাহকৰ আশা/আকাংক্ষা গ্ৰাহকৰ মূল্যায়ন নিৰ্ধাৰণত গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদানবোৰৰ মাজত এটা হ'ব পাৰে।
Customer expectation is one of the important factors to determine the customer evaluation.
- (iv) গ্ৰাম্য পৰ্যটন উদ্যোগ ব্যৱস্থাত আৱাসী নাগৰিকসকলৰ দেশৰ বাহিৰত আৰু ভিতৰত পৰ্যটন সূত্ৰে ভ্ৰমণ কৰাটো জড়িত।
Rural tourism involves residents travelling to inside and outside the country.

2. তলত দিয়া বিষয়সমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16
Write short notes on any four of the following :

- (a) সেৱা বজাৰকৰণত লক্ষ্যকৰণ
Targeting in service marketing
- (b) গ্ৰাম্য পৰ্যটন
Rural tourism
- (c) সেৱাত প্ৰৱৰ্তনকৰণৰ ব্যৱস্থা
Promotion in services
- (d) সেৱাখণ্ডত আতিথ্য বজাৰকৰণ
Hospitality marketing in service sector
- (e) গ্ৰাহকৰ মনোবৃত্তি নিৰ্ধাৰণত সেৱা ব্যৱস্থা
Determining customer perception in services

3. (a) সেৱা বজাৰকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। দ্ৰব্য আৰু সেৱাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য উপযুক্ত উদাহৰণেৰে সৈতে বৰ্ণনা কৰা। 3+11=14
Define service marketing. Explain the difference between service and goods with appropriate examples.

অথবা/Or

- (b) সেৱা বজাৰকৰণৰ ত্ৰিভুজৰ সংজ্ঞা দিয়া। ভাৰতবৰ্ষত সেৱাখণ্ডৰ উদ্যোগসমূহ বৃদ্ধি হোৱাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা। 14
Define service marketing triangle. Discuss the reasons for growth of service industry in India.

4. (a) গ্ৰাহকৰ মনোবৃত্তিকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। সেৱা মূল্যায়নত গ্ৰাহকৰ মনোবৃত্তি নিৰ্ধাৰণকৰণৰ উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

3+11=14

State the meaning of customer perception. Analyze the factors that determine the customer perception in service evaluation.

অথবা/Or

- (b) বজাৰৰ স্থানকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। সেৱা বজাৰকৰণত স্থানকৰণৰ ভূমিকাসমূহ বৰ্ণনা কৰা।
Define market positioning. Explain the role of positioning in service marketing. 14

5. (a) বজাৰকৰণ মিশ্ৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। সেৱা খণ্ডত বিজ্ঞাপন আৰু বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ গুৰুত্ব চমুকৈ আলোচনা কৰা।
Define marketing mix. Briefly analyze the importance of advertising and distribution in service sector. 14

অথবা/Or

- (b) গুণগত সেৱাৰ সংজ্ঞা দিয়া। মাৰ্কাৰকৰণ আৰু বন্ধাকৰণৰ সেৱা বজাৰকৰণত থকা বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
State the meaning of quality services. Discuss the features of branding and packaging in service marketing.

6. (a) ভাৰতবৰ্ষত পৰ্যটন সেৱাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
Discuss the role of tourism services in India. 14

অথবা/Or

- (b) আতিথ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। পৰ্যটন সেৱাৰ বিভিন্ন খণ্ডিতকৰণৰ প্ৰকাৰসমূহ আতিথ্যকৰণৰ আধাৰত বৰ্ণনা কৰা।
Define hospitality. Analyze the various types of hospitality segmentation.

★ ★ ★

Total No. of Printed Pages—7.

6 SEM TDC DSE COM (CBCS) 601 (GR-I)

2025

(May)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-601 (GR-I)

(**Security Analysis and Portfolio Management**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. (a) তলত দিয়া উক্তি সমূহ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ বিচাৰ কৰা : $1 \times 4 = 4$

State whether the following statements
are True or False :

- (i) ডাউ তত্ত্বই ষ্টক আচৰণ 10% মানসিক আৰু
90% যুক্তিসংগত বুলি পোষকতা কৰে।

Dow theory advocates that stock
behaviour is 10% psychological
and 90% logical.

(2)

(ii) যেতিয়া দুটা প্রতিভূতি পৰ্টফলিঅ'ত বখা হয়, তেতিয়া দুটাৰ মাজৰ সহায়স্থান অধ্যয়ন কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়।

When two securities are held in the portfolio, it is essential to study the covariance between two.

(iii) এ. পি. টি. তত্ত্বৰ ধাৰণা অনুসৰি বিনিয়োগকাৰী-সকলৰ বিশ্বাস আৰু আশা বেলেগ বেলেগ।

As per the assumptions of APT theory, the investors have different beliefs and expectations.

(iv) পৰ্টফলিঅ'ৰ দক্ষতা মূল্যায়নৰ ডিফাৰেন্সিয়েল বিটাৰ্ন পদ্ধতি মাইকেল জেনচেনে বিকশিত কৰিছিল।

Differential return method of portfolio performance evaluation was developed by Michael Jensen.

(b) উপযুক্ত শব্দেৰে খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা : $1 \times 4 = 4$

Fill in the blanks with appropriate word(s) :

(i) উদ্যোগিক জীৱন চক্ৰৰ _____ স্তৰত নতুন উদ্ভাৱন আৰু প্ৰযুক্তিগত বিকাশ ঘটে।

(3)

In the _____ stage of industry life cycle, new innovations and technological developments take place.

(ii) মাৰ্কুৱিটজ্ তত্ত্ব _____ ৰ ওপৰত প্রতিষ্ঠিত।

Markowitz theory is based on _____.

(iii) CAPM য়ে _____ বিপদশংকাৰ ওপৰতহে মনোযোগ কেন্দ্ৰীভূত কৰে।

CAPM focuses attention only on _____ risk.

(iv) ৱিৱাৰ্ড টু ভলেটিলিটি অনুপাত _____ য়ে আগবঢ়াইছে।

Reward to volatility ratio developed by _____.

2. চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on :

(a) বিত্তীয় আহৰণসমূহ

Financial derivatives

- (b) প্রতিভূতি সংমিশ্রণৰ প্ৰভাৱসমূহ
Effects of combining securities
- (c) একাধিক উপাদান মডেল
Multiple factor model
- (d) বিপদশংকাৰ প্ৰতি একক বিটান
Return per unit of risk
3. (a) বিনিয়োগ পৰিচালনা কি? বিনিয়োগৰ সিদ্ধান্ত লওঁতে
কি কি কাৰক মনত ৰাখিব লাগে? $4+10=14$
What is investment management? What
are the factors to be kept in mind while
deciding an investment?
- অথবা / Or
- (b) ষ্টক বজাৰৰ ভৱিষ্যদ্বাণীৰ ওপৰত ইলিয়ট ৱেভ তত্ত্বটো
সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা। 14
Critically examine the Elliott wave
theory on stock market prediction.
4. (a) বিপদশংকা নিৰূপণ কৰিবলৈ তুমি কি কি পৰিসংখ্যাগত
কৌশল ব্যৱহাৰ কৰিবা? কিয়? 14
What statistical techniques would you
use to calculate risk? Why?

অথবা / Or

- (b) তলত দিয়াসমূহ ব্যাখ্যা কৰা : $7 \times 2 = 14$
Explain the following :
- (i) বজাৰ আৰু অবজাৰ বিপদশংকা আৰু বিটান
Market and non-market risk and
return
- (ii) পৰ্টফলিঅ'ৰ চাৰিত্ৰিক ৰেখা
Portfolio characteristics line
5. (a) CAPMৰ প্ৰাথমিক ধাৰণাটো বৰ্ণনা কৰা। CAPM
তত্ত্বটোৰ সহায়ত এটা প্ৰতিভূতি কেনেকৈ মূল্যায়ন
কৰিবা? $7+7=14$
Describe the basic concept of CAPM.
How would you evaluate a security with
the help of CAPM theory?
- অথবা / Or
- (b) CAPMৰ সুবিধাসমূহ কি কি? তলত দিয়া তথ্যসমূহৰ
পৰা প্ৰতিভূতি বজাৰ ৰেখাৰ ক্ষেত্ৰত যিবোৰ প্ৰতিভূতিৰ
মূল্য অতিমাত্ৰা আৰু যিবোৰৰ মূল্য কম সেইবোৰ নিৰ্ণয়
কৰা : $6+8=14$
What are the advantages of CAPM?
From the following information,
determine the securities that are

(6)

over-priced and those that are under-priced in terms of SML :

প্রতিভূতি (Security)	প্রকৃত আয় (Actual Return)	β	σ
W	0.33	1.7	0.50
X	0.13	1.4	0.35
Y	0.26	1.1	0.40
Z	0.12	0.95	0.24
নিফ্টি সূচকাংক Nifty Index	0.13	1.00	0.20
টি বিল T-bills	0.09	0	0

প্রতিভূতি বজাৰ বেখাৰ আয়

$$R_i = R_f + \beta_i(R_m - R_f)$$

সূত্রটোৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি।

Return on SML can be estimated with the help of the formula

$$R_i = R_f + \beta_i(R_m - R_f)$$

6. (a) ট্ৰেনৰ আৰু ছাৰ্প সূচকাংকৰ দক্ষ পৰ্টফলিঅ'ৰ পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা। তুমি কোনটো বিবেচনা কৰিব? কিয়?

7+7=14

Distinguish between Treynor and Sharpe indices of portfolio performance. What do you recommended? Why?

P25/1059

(Continued)

(7)

অথবা / Or

- (b) জেনচেন সূচকাংকৰ দক্ষ পৰ্টফলিঅ'ৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। 14

Explain the expert Jensen index of portfolio performance.

6 SEM TDC DSE
COM (CBCS) 601 (GR-I)

P25—3000/1059

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE COM (CBCS) 602 (GR-II)

2025

(May)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-602 (GR-II)

(**Trade Unionism**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. নিম্নলিখিত উক্তিৰোৰ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ উল্লেখ কৰা : $1 \times 5 = 5$

State whether the following statements are True or False :

- (a) ভাৰতীয় শ্ৰম আইন অনুসৰি প্ৰতিষ্ঠানসমূহে সদায় শ্ৰমিক সংঘসমূহক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰাটো বাধ্যতামূলক।

The recognition of trade unions by employers is always mandatory under Indian labor laws.

- (b) পৰিচালনা সংস্থাসমূহ মূলত সংগঠনৰ নিম্ন স্তৰৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ অধিকাৰ আৰু স্বার্থৰ সুৰক্ষাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে।

Managerial associations primarily focus on protecting the rights and interests of workers at lower levels of an organization.

(c) পৰিচালনা সংস্থাসমূহ মূলত ঔদ্যোগিক শ্ৰমিকসকলৰ অধিক মজুৰিব বাবে মীমাংসা কৰে।

Managerial associations primarily negotiate for higher wages for industrial workers.

(d) নিয়োগকৰ্তা সংঘসমূহ গঠন কৰা হয় ঔদ্যোগিক-ব্যৱস্থাপনা সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহত নিয়োগকৰ্তাসকলৰ মিলিত স্বার্থ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ।

Employers' associations are formed to represent the collective interests of employers in industrial relations matters.

(e) আই এল অ' কনভেনচনসমূহ আই এল অ' দ্বাৰা গ্ৰহণ হোৱাৰ লগে লগে সকলো সদস্য দেশৰ বাবে আইনগতভাৱে বাধ্যতামূলক হয়।

ILO Conventions are legally binding on all member countries once they are adopted by the ILO.

2. নিম্নলিখিতবোৰৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা : $1 \times 3 = 3$

Write the full forms of the following :

(a) ASSOCHAM

(b) FICCI

(c) AITUC

3. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any four of the following :

(a) ক্ৰাফ্ট ইউনিয়ন

Craft Union

(b) শ্ৰমিক সংঘৰ কাৰ্যসমূহ
Functions of trade union

(c) আই এল অ' আৰু ভাৰতত শ্ৰম আইন
ILO and labour legislations in India

(d) আই এল অ'ৰ চুক্তিসমূহ
ILO Conventions

(e) AIOE আৰু EFI
AIOE and EFI

4. (a) শ্ৰমিক সংঘৰ স্বীকৃতিৰ গুৰুত্ব কি? ভাৰতত শ্ৰমিক সংঘৰ স্বীকৃতি সম্পৰ্কীয় আইনগত ব্যৱস্থাসমূহ আলোচনা কৰা।

4+10=14

What is the significance of recognition of trade unions? Discuss the legal provisions with regards to recognition of trade unions in India.

অথবা / Or

(b) ভাৰতীয় শ্ৰমিক সংঘসমূহে আজিৰ দিনত মুখামুখি হোৱা প্ৰধান সমস্যাসমূহ বিশ্লেষণ কৰা। এই সমস্যাসমূহ অতিক্ৰম কৰিবলৈ পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। $8+6=14$

Analyze the major challenges faced by Indian trade unions today. Suggest measures to overcome these problems.

5. (a) বগা-কলাৰ শ্ৰমিক সংঘৰ পৰিভাষা ব্যাখ্যা কৰা। ই নীলা-কলাৰ শ্ৰমিক সংঘৰ পৰা কেনেকৈ পৃথক হয়? $5+9=14$

Explain the concept of white-collar trade unions. How do they differ from blue-collar trade unions?

অথবা / Or

- (b) ভাৰতত পৰিচালনা সংস্থাসমূহৰ বৃদ্ধিৰ কাৰণসমূহ কি? তেওঁলোকৰ কাৰ্যকলাপে কেনেকৈ ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক প্ৰভাৱিত কৰিছে? 8+6=14

What are the reasons behind growth of managerial associations in India? How have their activities influenced industrial relations?

6. (a) ভাৰতত নিয়োগকৰ্তা সংস্থাৰ উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। এই সংস্থাসমূহ ক্ৰমে কেনেকৈ বিকশিত হৈছে? 5+9=14

Discuss the objectives of employers' associations in India. How have they evolved over the years?

অথবা / Or

- (b) নিয়োগকৰ্তা সংস্থাৰ কাৰ্যসমূহ কি? নিয়োগকৰ্তা সংস্থাসমূহৰ সংগঠন আৰু ব্যৱস্থাপনা আলোচনা কৰা। 6+8=14

What are the functions of employers' associations? Discuss the organization and management of employers' associations.

7. (a) আই এল অ'ৰ গঠন বিশ্লেষণ কৰা। আই এল অ'ৰ প্ৰধান কাৰ্যকলাপ বৰ্ণনা কৰা। 6+8=14

Analyze the structure of ILO. Describe the major activities of the ILO.

অথবা / Or

- (b) ফিলাডেলফিয়া ঘোষণা ব্যাখ্যা কৰা। 14

Elucidate the Philadelphia Declaration.

6 SEM TDC DSE COM (CBCS)